

Dosarul nr.2r-550/2021

prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud. Al. Sandu)

instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. A. Pahopol, V. Mihaila, Iu. Cotruță)

DECIZIE

22 septembrie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul

Judecătorii

Svetlana Filincova

Galina Stratulat

Iurie Bejenaru

examinând recursul declarat de Anna Rocoman, reprezentată de avocatul Iurie Mihalache,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Direcția pentru Protecția Drepturilor Copilului sectorul Rîșcani, mun. Chișinău în interesul copiilor minori XXXXXXXXXX și XXXXXXXXXX împotriva Annei Rocoman cu privire la luarea din familie a copiilor și decăderea din drepturile părintești,

împotriva încheierii din 23 martie 2021 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost restituită cererea de apel declarată de Anna Rocoman împotriva hotărârii din 14 decembrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru,

c o n s t a t ă :

La 09 octombrie 2020, Direcția pentru Protecția Drepturilor Copilului sectorul Rîșcani, mun. Chișinău a depus cerere de chemare în judecată în interesul copiilor minori XXXXXXXXXX și XXXXXXXXXX împotriva Annei Rocoman cu privire la luarea din familie a copiilor și decăderea din drepturile părintești.

Prin hotărârea din 14 decembrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, a fost admisă parțial, acțiunea depusă de Direcția pentru Protecția Drepturilor Copilului sectorul Rîșcani mun. Chișinău în interesul copiilor minori XXXXXXXXXX și XXXXXXXXXX, a fost dispusă luarea copiilor din familie și a fost respins capătul de cerere privind decăderea din drepturile părintești.

Nefiind de acord cu hotărârea primei instanțe, la 30 decembrie 2020 (f.d.51), în termenul legal, Anna Rocoman, a declarat apel împotriva hotărârii primei instanțe, însă fără a indica motivele de fapt și de drept pe care își întemeiază apelul, și fără a anexa bonul de plată a taxei de stat, concomitent a menționat că apelul motivat va fi depus după primirea hotărârii integrale.

Prin încheierea din 16 februarie 2021 a Curții de Apel Chișinău, nu s-a dat curs cererii de apel, oferindu-i apelantei Anna Rocoman un termen rezonabil de 15 zile din data recepționării prezentei încheieri, pentru a depune, prin intermediul biroului de monitorizare și relații publice al Curții de Apel Chișinău, a cererii de apel motivate și a bonului de plată a taxei de stat în cuantum de 75 de lei,

explicându-i, că dacă nu va îndeplini în termen indicațiile instanței de apel din încheierea emisă, cererea de apel nu se va considera depusă și va fi restituită.

Prin încheierea din 23 martie 2021 a Curții de Apel Chișinău, a fost restituit apelul declarat de Anna Rocoman împotriva hotărârii din 14 decembrie 2020 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, din motivul că, apelantul nu a îndeplinit în termen indicațiile instanței de apel din încheierea emisă în conformitate cu art. 368 alin. (1) din Codul de procedură civilă.

La 25 iunie 2021, prin intermediul oficiului poștal, Anna Rocoman, reprezentată de avocatul Iurie Mihalache, a declarat recurs împotriva încheierii din 23 martie 2021 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea încheierii contestate cu remiterea cauzei spre rejudecare în instanța de apel.

În motivarea recursului Anna Rocoman, reprezentată de avocatul Iurie Mihalache, a indicat faptul că, Anna Rocoman se află la evidența medicului psihiatru, ce se confirmă prin adeverinței medicală nr.XX din XX XXXX XXX eliberată de către ÎMSP AMT XXXXX.

Reieșind din cele menționate mai sus, recurenta Anna Rocoman, avînd o diminuarea periodică a capacităților sale mintale de a reflecta just circumstanțele de fapt, a manifestat o lipsă de atenție față de încheierea din 16 februarie 2021 a Curții de Apel Chișinău, motiv din care a omis termenul de înaintare a cererii de apel motivat și plata taxei de stat.

În conformitate cu art. 425 din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Cu referire la termenul de declarare a recursului, instanța de recurs constată că, Curtea de Apel Chișinău a pronunțat încheierea la 23 martie 2021.

Prin scrisoarea de însoțire din 30 martie 2021, se confirmă faptul că, Curtea de Apel Chișinău a expediat participanților la proces copia încheierii din 23 martie 2021 (f.d. 73), însă la materialele dosarului lipsesc date de recepționare a încheierii recurate.

Astfel, instanța de recurs consideră că, recurenta s-a conformat prevederilor legale și a depus cererea de recurs în termen.

Prin notificarea din 09 august 2021, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa intimetei copia recursului, pentru cunoștință. (f.d.166)

În conformitate cu art. 426 alin. (3) din Codul de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Studiind materialele cauzei în raport cu argumentele invocate în recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul urmează a fi respins, cu menținerea încheierii instanței de apel, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 427 lit. a) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Conform art. 364 alin. (1) din Codul de procedură civilă, cererea de apel se depune în scris la instanța judecătorească a cărei hotărâre se atacă, cu plata taxei de stat în cazul în care apelul se impune cu taxă, în condițiile legii.

Potrivit art. 365 alin. (1) lit. d) și e) și alin. (4) din Codul de procedură civilă, în cererea de apel se indică motivele de fapt și de drept pe care se întemeiază apelul, probele invocate în susținerea apelului. La cererea de apel se anexează dovada de plată a taxei de stat dacă apelul se impune cu taxă.

În conformitate cu art. 368 alin. (1) din Codul de procedură civilă, dacă cererea de apel nu întrunește condițiile prevăzute la art. 364 și 365 și dacă cererea este depusă fără plata taxei de stat, instanța de apel, în termen de 10 zile de la repartizarea dosarului, dispune printr-o încheiere, fără înștiințarea participanților la proces, să nu se dea curs cererii, acordând apelantului un termen pentru lichidarea neajunsurilor.

Conform art. 369 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă, instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelantul nu a îndeplinit în termen indicațiile instanței de apel din încheierea emisă în conformitate cu art. 368 alin. (1).

Din materialele cauzei rezultă că, prin hotărârea din 14 decembrie 2020 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, a fost admisă parțial, acțiunea depusă de Direcția pentru Protecția Drepturilor Copilului sectorul Rîșcani mun. Chișinău în interesul copiilor minori XXXXXXXXXX și XXXXXXXXXX împotriva Annei Rocoman cu privire la luarea din familie a copiilor și decăderea din drepturile părintești, a fost dispusă luarea copiilor din familie și a fost respins capătul de cerere privind decăderea din drepturile părintești.

Nefiind de acord cu hotărârea primei instanțe, la 30 decembrie 2020 în termenul legal, Anna Rocoman, a declarat apel împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând admiterea acesteia, casarea integrală a hotărârii din 14 decembrie 2020 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, însă fără a indica motivele de fapt și de drept pe care își întemeiază apelul, și fără a anexa bonul de plată a taxei de stat, concomitent a menționat că, apelul motivat va fi depus după primirea hotărârii integrale.

Prin încheierea din 16 februarie 2021 a Curții de Apel Chișinău, nu s-a dat curs cererii de apel, oferindu-i apelantei Rocoman Anna un termen rezonabil de 15 zile din data recepționării prezentei încheieri, pentru a depune, prin intermediul biroului de monitorizare și relații publice al Curții de Apel Chișinău, a cererii de apel motivate și a bonului de plată a taxei de stat în cuantum de 75 de lei, explicându-i, că dacă nu va îndeplini în termen indicațiile instanței de apel din încheierea emisă, cererea de apel nu se va considera depusă și va fi restituită.

Se reține că, la 22 februarie 2021 Curtea de Apel Chișinău a expediat încheierea din 16 februarie 2021 la adresa de domiciliu a Annei Rocoman indicată în cererea de apel: mun. XXXXXX, str. XXXXXXX XX, ap. XX (f.d. 51), recepționată de către ultima la 01 martie 2021, fapt ce se confirmă prin avizul de recepție anexat la materialele cauzei. (f.d. 67)

Ca urmare, prin încheierea din 23 martie 2021, în temeiul art. 369 alin. (1), lit. a) din Codul de procedură civilă, Curtea de Apel Chișinău, a fost restituit apelul

declarat de Anna Rocoman din motiv că apelanta nu a lichidat neajunsurile cererii de apel în termenul stabilit de instanța de apel.

În conformitate cu art. 110 din Codul de procedură civilă, termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

Conform art. 111 alin. (1) – (4) din Codul de procedură civilă, actele de procedură se efectuează în termenul prevăzut de lege. În cazul în care nu este stabilit prin lege, termenul de procedură se fixează de către instanța judecătorească. Termenul de procedură se instituie prin indicarea unei date calendaristice, datei comunicării actului de procedură, a unei perioade sau prin referire la un eveniment viitor și cert că se va produce. În ultimul caz, actul de procedură poate fi efectuat în decursul întregii perioade. Dacă începutul curgerii termenului este determinat de un eveniment sau moment în timp care va surveni pe parcursul zilei, inclusiv de comunicarea actului de procedură, atunci ziua survenirii evenimentului sau a momentului nu se ia în considerare la calcularea termenului. Dacă începutul curgerii termenului se determină prin începutul unei zile, această zi se include în termen.

Reieșind din prevederile art. 112 alin. (4) din Codul de procedură civilă, dacă actul de procedură trebuie efectuat nemijlocit în instanța judecătorească ori în o altă organizație, termenul se consideră expirat la ora care încheie programul lor sau la care încetează operațiunile respective. Din norma dată de drept rezultă că în cazul în care instanța de judecată a stabilit data și ora până la care trebuie efectuată acțiunea (operațiunea) procesuală, partea care trebuie să o execute are obligația de a îndeplini acțiunea (operațiunea) respectivă până la data și ora indicată în actul de dispoziție judecătorească. Termenul imperativ stabilit de către instanța de judecată (judecător) este unul obligatoriu și peremptoriu, aceluși prevăzut de lege. Mai mult ca atât, în cazul în care actul de procedură trebuie efectuat nemijlocit în instanța judecătorească ori într-o altă organizație, termenul se consideră expirat la ora la care se încheie programul lor sau la care încetează operațiunile respective.

În conformitate cu art. 113 din Codul de procedură civilă, dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța de judecată. Nerespectarea termenului atrage după sine decăderea din dreptul de a efectua actul de procedură, dacă legea nu prevede altfel.

Verificând circumstanțele cauzei în raport cu normele de drept citate supra, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră justă soluția instanței de apel de restituire a cererii de apel depusă de Anna Rocoman, or, Curtea de Apel Chișinău în încheierea din 16 februarie 2021 a indicat un termen rezonabil de 15 zile din data recepționării încheierii, la caz, 01 martie 2021, fapt ce se confirmă prin avizul de recepție anexat la materialele cauzei (f.d. 67), pentru a depune, prin intermediul biroului de monitorizare și relații publice al Curții de Apel Chișinău, a cererii de apel motivate și a bonului de plată a taxei de stat în cuantum de 75 de lei, însă în termenul limită de conformare a încheierii Curții de Apel Chișinău din 16 februarie 2021, Anna Rocoman nu a

prezentat la secretariatul Curții de Apel Chișinău apelul motivat și dovada de plată a taxei de stat.

În conformitate cu art. 100 alin. (1) din Codul de procedură civilă, Cererea de chemare în judecată și actele de procedură se comunică participanților la proces și persoanelor interesate, contra semnătură, prin intermediul persoanei împuternicite, prin poștă, cu scrisoare recomandată și cu aviz de primire, prin intermediul biroului executorului judecătoresc, la adresa electronică indicată în cererea de chemare în judecată sau înregistrată prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor, sau prin alte mijloace care să asigure transmiterea textului cuprins în act și confirmarea primirii lui, precum și prin delegație judiciară.

Conform art. 102 alin. (6) din Codul de procedură civilă, citația sau înștiințarea se trimite la adresa menționată de parte sau de un alt participant la proces.

Potrivit art. 105 alin. (1) și (5) din Codul de procedură civilă, citația și înștiințarea se trimit prin scrisoare recomandată cu aviz de primire sau prin persoana împuternicită de judecată. Data înmânării citației sau înștiințării se înscrie pe citație sau înștiințare în partea care se înmânează destinatarului, precum și pe cotor, care se restituie instanței. Citația sau înștiințarea adresată unei organizații se înmânează persoanei cu funcție de răspundere respective contra semnătură pe cotor sau, în cazul absenței acesteia, se înmânează în același mod unui alt angajat, considerându-se recepționată de organizație.

Prin urmare, odată ce Anna Rocoman a recepționat încheierea din 16 februarie 2021 a Curții de Apel Chișinău, încă la data de 01 martie 2021, urma să se folosească cu bună-credință de drepturile sale procedurale și să depună diligența pentru a prezenta cererea de apel motivată și dovada de achitare a taxei de stat Curții de Apel Chișinău până la expirarea termenului-limită stabilit de instanță, și anume în termen rezonabil de 15 zile din data recepționării încheieri, la caz, 01 martie 2021 până la 16 martie 2021, inclusiv.

Cu atât mai mult, recurenta/apelantă Anna Rocoman a dispus de suficient timp începând cu 01 martie 2021 – până la 16 martie 2021, de a înlătura neajunsurile cererii de apel. Cu toate acestea, Anna Rocoman nu a întreprins nicio măsură, după cum sugerează și jurisprudența CEDO, de a-și proteja drepturile sale de acces la instanță și de a îndeplini actele de procedură în termenii stabiliți de instanța de apel, manifestând în acest sens un comportament de rea-credință la folosirea drepturilor sale procedurale.

La acest capitol se rețin dispozițiile art. 56 alin. (3) și art. 61 alin. (1) din Codul de procedură civilă, care stipulează că, participanții la proces sunt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. În cazul abuzului de aceste drepturi sau al nerespectării obligațiilor procedurale, se aplică sancțiunile prevăzute de legislația procedurală civilă.

Nu poate fi reținut argumentul recurentei precum că, potrivit Adeverinței medicale Nr.XX din XX XXXX XXX eliberată de către ÎMSP AMT XXXXX, ea se află la evidența medicului psihiatru, astfel ultima nu a manifestat nici diligență și nici discernământul necesar pentru a depune în termen cererea de apel motivată și dovada achitării taxei de stat.

Dat fiind cele relatate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră drept legală și întemeiată încheierea din 23 martie 2021 a Curții de Apel Chișinău. Colegiul reține că, soluția dată este compatibilă cu standardele înserate în textul art. 6§1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, or, în jurisprudența sa Curtea Europeană a Drepturilor Omului a reținut că în situația în care legislația procesuală permite declararea apelului împotriva hotărârii instanței de fond, instanța superioară poate restricționa dreptul la apel în cazurile prevăzute de lege (cauza Tudor-Comerț contra Moldovei, hotărârea din 04 noiembrie 2008, definitivă din 04 februarie 2009).

Din considerentele menționate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul și de a menține încheierea instanței de apel.

În conformitate cu art. 427 lit. a) din Codul de procedură civilă, Colegiul civil comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de Anna Rocoman, reprezentată de avocatul Iurie Mihalache.

Se menține încheierea din 23 martie 2021 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Direcția pentru Protecția Drepturilor Copilului sectorul Rîșcani, mun. Chișinău în interesul copiilor minori XXXXXXXXXXX și XXXXXXXXXXX împotriva Annei Rocoman cu privire la luarea din familie a copiilor și decăderea din drepturile părintești.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Svetlana Filincova

Judecătorii

Galina Stratulat

Iurie Bejenaru